

Stavijo na univerzalnost zgodb

Frankfurtski knjižni sejem Italijanski minister za kulturo Giuli na odprtju v bran svobodi izražanja. Na stojnici Javne agencije za knjigo tudi tržaški založbi Mladika in ZTT. Posebno mesto v italijanskem paviljonu namenjajo goriški evropski prestolnici kulture 2025

FRANKFURT Knjige in založniki z vsega sveta so ponovno zavzeli nemško finančno metropolo Frankfurt. Uradna slovesnost z letošnjo častno gostjo Italijo ob odprtju 76. Frankfurtskega knjižnega sejma je bila v torek zvečer, včeraj pa je sejem vrata odprl za strokovno javnost. Običajni ljubitelji knjig bodo na sejmsko prizorišče lahko romali od petka dalje. Sejem se bo končal v nedeljo s podelitvijo nagrade za mir nemških založnikov in knjigotržcev ameriški novinarki in zgodovinarki Anne Applebaum.

Minister za svobodo govora

Italijanski minister za kulturo Alessandro Giuli je na otvoritveni slovesnosti izpostavil nedotakljivost svobode izražanja, tudi če to vodi v nasprotovanje in bi, kot je dejal, to lahko škodovalo vladi, ki ji sam pripada.

Ministrski predsednik nemške zvezne dežele Hessen Boris Rhein (CDU) je v govoru kot vzornika omenil do mafije in sedanje italijanske desne vlade kritičnega avtorja Roberta Saviana in italijanskega tožilca, ki je preiskoval mafijske zločine Giovannija Falconeja. Savianova zadnja knjiga govori prav o Falconeju. Največja nevarnost za demokracijo je »ta prekleta brezbriznost«, je povedal Rhein in dodal, da niti Falcone niti Saviano ne sodita med brezbrizneže. Nemška ministrica za kulturo Claudia Roth (Zeleni) pa je na otvoritveni slovesnosti poudarila pomen knjig za svobodo in demokracijo. Knjige nas opolnomočajo, da smo odgovorni državljani, je povedala in dodala, da knjige tudi spodbujajo neodvisnost in uspešno sobivanje v različnosti ter spoštovanju in priznavanju drugačnosti, kar nujno potrebujemo v sedanjem času.

Svoje knjižne novosti na sejm v Frankfurtu sicer predstavlja več kot 4000 razstavljalcev iz 95 držav. Na približno 650 dogodkih, ki se bodo zvrstili na skupno 15 odrih, se bo v živo predstavilo več kot tisoč avtorjev in go-

Nemški politik izpostavil Falconeja in Saviana, ki nikakor nista bila brezbrizna

vorcev. Nekatere knjige pa so samo napovedali: na primer avtobiografijo papeža Frančiška, ki bo v 80 državah na voljo januarja.

Paviljon letošnje častne gostje Italije je zasnovan kot tipičen italijanski trg, *piazza*, ki ga je znani arhitekt Stefano Boeri označil kot »kraj, kjer se lahko zgodi karkoli in nič ni nemogoče«. Med 90 italijanskimi avtorji, ki prihajajo v Frankfurt, niso vsi del uradne delegacije: nekateri, med njimi je tudi Saviano, bodo v Frankfurtu zgolj na povabilo svojega nemškega založnika. To je pred odprtjem sejma privedlo do javnega spora med italijanskimi avtorji in vlado premierke Giorgie Meloni. Vlado so številni obtožili, da je s seznama avtorjev za Frankfurt izključila neprijetne in do vlade kritične glasove ter da se vse bolj vmešava v kulturni sektor.

Ganljiva Elif Shafak

Ganljiv govor je imela na tor-

Trg obeh Goric V italijanskem paviljonu so posebno mesto namenili evropski prestolnici kulture EPK 2025

Minister Alessandro Giuli na odprtju sejma ANSA

kovi dopoldanski novinarski konferenci turška avtorica Elif Shafak. »Literatura je in mora biti dejanje upanja, odpornosti,« je povedala in dodala, da je moč pripovedovanja zgodb univerzalna. Poudarila je tudi, da imajo ljudje v današnjem času vseprisotnega dostopa do svetovnega spleta vedno več informacij, a hkrati vedno manj znanja in modrosti.

FKS letos veliko prostora namenja sklopu, ki so ga poimenovali New Adult. »Sledimo novostim na tržišču,« je pojasnil direktor Juergen Boos in dodal, da bo v tem sklopu v ospredju ljubezen do branja ter srečanje bralcev s svojimi najljubšimi avtorji.

Trg Italijanski paviljon je projektiral Stefano Boeri ANSA

Tržaški založbi in EPK

Na knjižnem sejm v Frankfurtu se na stojnici Javne agencije za knjigo Republike Slovenije s svojimi novostmi predstavljata tudi Založništvo tržaškega tiska in Mladika. Med novostmi izstopa dvojezična pesniška zbirka Marije Kostnapfel *Gedichte/Pesmi*, ki je ravno izšla pri Mladiki. Pesmi je v nemščino

prevedla Metka Wakounig.

V italijanskem paviljonu pa so posebno mesto namenili Trgu Evrope / Transalpina, ki promovira evropsko prestolnico kulture 2025. Tu predvajajo tudi dokumentarec Anje Medved *Spovednica tihotapcev* (Kinoatelj), gostili pa bodo med drugim Miho Kosovec in Diega Maranija.

Mladi umetniki, pridite na EPK!

Poziv Prijave na bienale zbirajo do 31. oktobra

NOVA GORICA Goriška evropska prestolnica kulture bo prihodnje leto, natančneje 31. maja 2025, gostila tudi Bienale mladih umetnikov Evrope in Mediterana BJCEM (Biennale des Jeunes Créateurs de l'Europe et de la Méditerranée). V goriškem somestju bodo za več dni gostili sto umetnikov in umetnic, mlaj-

ših od 35 let. Projekt sodi v uradni program GO! 2025.

BJCEM je neodvisna mednarodna mreža, ki vključuje 47 organizacij članic iz 16 držav. Članice se med seboj razlikujejo in segajo od ministrstev, občin, kulturnih ustanov do neodvisnih organizacij. Delujejo v Evropi, na Bližnjem vzhodu in v Afriki. Čla-

nice mreže BJCEM lokalno in mednarodno razvijajo kulturne dejavnosti, ki mladim ustvarjalcem ponujajo priložnosti za predstavitev njihovih umetniških del. Te dejavnosti vključujejo festivale, seminarje, rezidenčne projekte, raziskovalne aktivnosti, usposabljanja, predstavitev in razprave.

Poziv mladim, naj se prijavijo na goriško edicijo bienale, je objavljen na spletni strani www.skuc.org, saj so za nacionalnega koordinatorja bienala izbrali ŠKUC kot eno najvidnejših nevladnih organizacij neprofitnega značaja na področju kulturno-umetniške produkcije v Sloveniji. Rok za prijavo je 31. oktober.

Včeraj so predstavili novoformirano mednarodno ekipo z dvema kuratorjema, to sta Tia Čiček in Misal Adnan Yıldız, ter direktorja bienala Primoža Nemca. Kuratorja sta v svojem pozivu mlade vizualne, filmske in druge ustvarjalce, pisce, performerje, glasbenike, oblikovalce in celo ustvarjalne kuharje povabila, naj razmislijo o sodobnih umetniških praksah, ki ponujajo rešitve med mejami. »Iščemo tiste, ki sanjajo, eksperimentirajo, tvegajo in tiste, ki iščejo pripadnost in povezave,« sta zapisala mlada kuratorja bienala, ki bo prihodnje leto potekal na »na geografsko relevantni točki brezmejnosti«.

V Milanu o Kavarni Italija, ki dobiva nadaljevanje

MILAN Društvo Slovenci v Milanu bo danes gostilo Jerneja Ščeka, avtorja knjige *Kavarna Italija*. Pogovor z njim bo ob 18. uri potekal v Milanškem filološkem krožku, vodila ga bo novinarka Eva Ciuk. Dogodek nastaja v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska, pri katerem bo

novembra izšel drugi del Ščekovih intervjujev.

»V svoji literarni kavarni poleg dobrih sogovornikov srečujem dva svetova, ki se stoletno zrcalita v zalivu,« je o nastajanju knjige dejal Šček, ki ocenjuje, da »simbologijo stiska rok« v zadnjih letih uspešno unovčujemo na področjih trgovine, podjetništva, čezmejnih projektov in mednarodne diplomacije, kultura in demokratični dialog pa zastajata. »Novi in stari zidovi, nikdar porušeni in zrasli iz navideznega ničla, ločujejo ta naš mali no borders svet. Kavarna zato ni le knjižni prvenec, je kulturni projekt. To ni meja, črta, ki ločuje, temveč veliko križišče«.